

RENOVACIÓ

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedencia

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal'lats i Remitits

Preus convencionals

DINOL

Tònic reconstituïent de primer ordre

Convalecències :: Anèmies :: Debilitat general

DE VENDA A LA FARMACIA E. SERRATACÓ : GRANOLLERS

Seguint el mateix camí...

En la nostra població, com mal-hauradament en totes les que existeixen partits polítics vells, anacrònics, d'un valor personal petulant i ridícol, s'hi congríen totes les baixes passions, enveges i miseries de la política i com que tots ens coneixem, és origen d'infininitat d'errors en la manera d'apreciar les coses. Per aixó no'ns sorprén a nosaltres no comptar encare amb totes aquelles forces precises per a poder prendre part, com a partit, en eleccions, ja que per a acceptar al nostre partit, netament republicà, novell, de renovació completa en tots els procediments, per a administrar, educar i instruir cívicament al nostre poble, fent que segueixi una norma de vida més sociable, més humana i més en harmonia amb els temps moderns, els uns dubten, altres temen el donar la cara i tenen por d'anar amb els cap ben alt, en plena llum del dia, pensant només el mal de tot aquell que procura arribar a un fi, per camins que no siguin el de la conxorxa, ja prou coneguts de sempre.

Per cap raó, doncs, les classes obreres deurien seguir als poli-

tics monárquics, causa de tot l'endarreriment nacional, i no arribo a comprendre si és que molts s'hi aboquen de bona fé, enganyats per certes promeses que saben fer aquests homes afortunats que compten amb aquest obrer, com a medi de pujar, sense sentir amb llealtat la causa de la democràcia.

Emperó enfront d'aixó hi ha una bona part de la nostra joventut que treballa amb fé i desinterés i que está disposada a apoiar tot alló que sigui just, honrat, bo i lleal; i d'aquesta en formem part nosaltres, dit sigui amb modestia, puix entenem que és l'única manera de no traicionar el programa que des de que veu la llum pública ve propagant el nostre orgue RENOVACIÓ. Nosaldoncs, continuarem la nostra tasca, com fins avui, seguint el mateix camí; encare que és facil comptem amb l'hostilitat dels polítics a l'antiga de molta part d'opinió neutre, pero que depén d'aquests polítics, per no sentir cap ideal.

Aquest número de RENOVACIÓ ha sigut revisat per la censura militar.

RÀPIDA

LA SANTA MISSIÓ. — En nostra vila actualment hi han hostes. Han vingut uns senyors que's diuen missioners, per a predicar als feligresos la darrera paraula, tret dels textos de l'Evangeli, recordant així a la gent l'història i doctrina de Jesucrist.

No hi tenim res que dir. Més, trobem que la gent catòlica i cristiana tenen un grós defecte, que segurament els directors de l'Esglesia n'han hagut esment, i és que estàn molt mancats de memoria; puix si l'Evangeli és la pedra fonamental de la religió catòlica, és xocant que cada determinat període d'anys hagin de refrescar-los la memoria del què precisament és el fonament de les seves creencies, pressuposant que ho hagin oblidat.

No'ls fora més pràctic que cada diumenge, en la missa cantada, en lloc de publicar l'Evangeli en llatí, el cantessin en català? Faria més efecte a llurs consciencies i no tindrien necessitat de fer sortir el Sant Cristò grós per a anar a rebre senyors forasters, estalviant-se ademés l'ésser objecte de comparances amb les típiques passades de nostres sants de barri, comparances que fins han arribat a fer exclamar i manifestar sa preferencia a un significat catòlic i comerciant de cera a la vegada bó i dient:

«M'estimo més la passada de Sants Metges.»

PINZELADES

VIII

ABANS I ARE

SEGONA PART : ARE

Han passat quatre o cinc anys; de manera que'ns trobem en l'època actual.

Comença la projecció amb la narració de fets ocorreguts en l'interval de temps que havem passat. Segons s'explica, d'aquella reunió tant sorollosa amb que s'acaba la primera part, i d'alguna altre per l'estil que n'hi havia haguda, va esdevenir un canvi general,

La Lyonesa

Plaça d'en Perpinyà, 11 : Telèfon 33

El laboració diària de dolços i pastissets
TORTELLS CALENTS, tots els dies de festa,
fins a les dugues de la tarde

PANELLETS

el laborats exclusivament amb atmetlla

PANELLETS de YEMA

Especialitat de la casa

Se serveix a domicili

Consultori per a enfermetats dels nens i medecina en general

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la
Facultat de Medecina

Carrer de Sant Roc, 14, 1.er

Hores: de 11 a 1 i de 7 a 8

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coverts des de 250 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals

Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL

en tot temps de l'any

Aquell contra del qual s'aixecaren cent, mil veus, al crit de ¡Lladre!, com per encant va deixar de manar; els espectadors d'aquella reunió que eren del poble sobre del qual pesava l'actuació d'aquell home, havien aconseguit treure'l a fóra; els que'l voltaven, fent-li chor, se veieren obligats també a abandonar la seva presa, i d'aquell dia ensà va començar, per a la vileta catalana'l ressorgiment del seu esplendor.

Se projecta de nou la vista general de la població. El ròtul de Consumos no's veu enlloc; les casetes de fusta i els puxxa-sarries que guardaven les entrades del poble, també han desaparegut. Veiem una plaça gran, on hi hà dos homes que escombren fent una gran polsaguera, la qual és motiu de sèries disputades amb el veïnat.

Passa un senyor, que, segons es veu, és l'alcalde (no aquell d'abans), el qual va a l'estació, però sense escolta policíaca.

Arriva'l tren. Gent que puja i baixa, i altre que bada, ens alegra la vista. Per més que'ns hi fixem, no veiem arribar cap dels estudiants que venien de Girona.

Contemplem el *parque*, brut com abans; un carrer ample, amb aceres noves i arbres morts, que és l'admiració dels que arriben; una casa gran, on se destaca, altiu, aquest lletrero: «Escola de segona ensenyança» Més tard, hi veiem entrar als homes de demà; a aquells que havien d'anar a Girona.

D'aquells esquena-drets d'abans, algún ja treballa. Passa un senyor, que balla de content i dona una pesseta de caritat a un pobre. Diu que ha cobrat un compte de cà la vila que ja'l donava per perdut.

Veiem la sortida dels treballadors i treballadores de fàbrica; més tard, regoneixem algunes d'aquestes últimes, que entren a una casa de maternitat, també establerta de nou, on els guarden les criatures.

I tornem a trobar-nos en el saló de reunions que en la primera part ja havem vist. Uns quants homes prenen acords amb tot sossego i s'entenen perfectament; tant sols se veuen dos o tres espectadors, curiosos que'ls agrada estar al corrent de tot i que fan cara de satisfets; els demés, com que tenen fè en els reunits, no's mouen de casa.

Entrem, per fi, al què podríem dir ne epílec de la pel·lícula.

Fugint de lo històric, entrem pels camins de la fantasia, que'ns comblen de joia.

Apareix la vila, hermosa i neta; en son fons, un cel blau, on irradia'l sol, esplendorós,

que s'emmiralla en el poble, que reb amorosit els seus raigs d'or fi; en una plaça, plena de gent a curull, sobressurten de la multitud uns homes, coverta la testa de llaurer, que de les mans de tots plou damunt d'ells. Un núvol de gloria els envolta, i els aclama la multitud. En un recó de l'ample plaça, arraulits, isolats de tot-hom, s'endevenen, darrera uns núvols negres, les siluetes d'aquells homes que tant havien treballat en contra de la vila. En el front, hi duen marcat l'estigma de mals fills.

LOY

L'HOME

I

En el principi de ma afició als llibres, va venir a les meves mans un follet de'n Màxim Gorki, que portava per títol «L'home», nom que també encapçala aquest humil treball.

La prosa que contenia era encoratjadora i capaç per a enfortir l'esperit més acovardit.

Sé que jo, molt jovenet aleshores, a l'acabar lo de llegir me vaig sentir gran i disposat a fer valer els meus drets sobre aquells que pretenen usurpar-nos la part a que tenim dret en el banquet de la vida.

Amb les moltes variacions per què l'home ha tingut de passar, des de l'època primitiva fins al present, ha anat degenerant aquella bellesa dels antics grecs tant venerada, aquell cuidador en la netedat dels romans, aquells en els quals concursos a l'esclau més ben fet se li donava la llibertat. Els espartans, aquell poble que pretenia ésser d'una raça superior a les altres, mataven sos fills si neixien raquítics o mal fets. Tot ha passat a l'història; les costums i els vicis, barrejats amb la necessitat del viure, han fet que l'home anés perdent, arribant a un decaïment general; existint en el present molta part d'homes que no són dignes de dir se'n per quant no venen a ésser res més que paràsits que viuen de la sang que xuclen als que haurien d'ésser veritables homes.

Per sobre aquest desnivell, s'ha aguantat, com l'oli per sobre l'aigua, el gust artístic. Ell ha fet que, per sobre d'aquests vicis sortís victoriosa la personalitat de l'home. L'escultor, principalment, quan ha tingut de simbolitzar-lo, ha recorregut a son fonament natural o siga a les fonts on ell s'ha imposat i en elles s'ha obert pas: el treball.

Són una mostra «Els Forjadors», d'en Blay i «El Pensador», d'en Rodin; dugues obres

mestres de l'esculptura moderna. Els forjadors, estàn drets; el cos nú; ses venes semblen prenyades de sang; sos ulls són fondos de sofriment i d'odi. El pensador, es una figura acabada d'home; tot ell és Hèrcules. Està nú; sentat sobre una roca. Rodin, al fer-la hi posà tota la seva intel·ligència d'artista. El seu cap descansa sobre una de ses mans; tot ell demostra un estat gran de cansament degut a l'exès de treball; i mentres descansa, pensa. Què pensa? Pot ser en sos fills, en sos pares? Qui ho sab! Les estatués no parlen.

Sos fills arribaran a ésser com ell; seràn uns paries, res més! Treballaran i en les hores de descans, es tornaran pensadors, com el de l'obra de Rodin. Pensaran en sos pares, que, si viuen, volten, cantant, escualts, mig morts de miseria.

Ell anà molt poc a l'escola i els altres nois se n'apartaven, tot burlant se'n perquè sos pares no podien comprar li roba nova i sempre anava vestit amb roba vella que li donaven. Un dia que no havien menjat gaire, perquè a casa seva s'havia acabat el pa, va anar també a l'escola: tenia gana. Un altre noi va llençar un troç de pa al pati i ell va córrer a collir-lo i se'l va menjar. El mestre ho va veure; va preguntar de qui era aquell troç de pa, i aquell noi que l'havia llençat, digué que era séu, que li havia pres. Aquell era'l moment que'l mal mestre esperava. Va tirar-lo al carrer, dient-li que a l'escola no hi volia nois pillets. Des d'aquell dia, sigué pensador.

Compara l'estat d'ell amb el dels seus pares. Quan seré vell, seré igual — va dir-se.

I es pregunta: — Les energies gastades; la salut, la sang que corre per ses venes i que en els seus pares apenas existeix, on és? — Tot ho donà; res va quedar-se. Fins la salut, que és l'únic que té, no és un robo? Mira'l luxe que passa per sota d'ell: cotxes, autos, amb una riquesa gran i allavores amb aquella mà que s'aguanta la barba, se la mocega amb rabia.

La majoria tenim quelcom del pensador de Rodin. Som paries que de petits hem conegut el sofriment. L'única arma nostra és el treball; l'hem d'estimar, perquè d'ell som fills.

Hem de despreciar als homes (que no ho són) que estàn al frente de societats obreres, i emparen el vici, dient que, per a fer obra cultural, se necessiten ingressos. Modo de tenir-los? Fomentar el vici! Primer, perdre'ls i després salvar-los! No, de cap manera; en nostra bandera, que és la bandera del poble i de la renovació hi hà un lema que és tot nostre programa: Instrucció i Treball. — J. CUCH

Per a les víctimes

Suma anterior:	129'00	pessetes
Josep Milà	1'00	»
Jaume Pagès	1'00	»
P. P.	0'50	»

Total. 131'50 pessetes

Amb aquesta quantitat queda tancada la sotscripció.

L'AJUNTAMENT

Amb assistència dels concellers senyors Montañà, Torras, Barbany, Coma, Puigrodón i del batlle senyor Pujol, va tenir lloc, el passat dijous, sessió ordinària de segona convocatòria.

Llegida l'acta de la sessió anterior, s'aproven diferents comptes sense discussió.

Se concedí autorització al noi Joan Bonany per a concórrer gratuïtament a l'escola de segona ensenyança.

El senyor Coma demanà l'instal·lació d'un fanal en el carrer del Condestable.

Atenent indicacions que li feren diferents concellers de l'última sessió, l'alcalde manifestà que ja s'estava arreglant l'enrejolat de l'es-corxador i que s'havia donat ordre per a netejar el parc.

I s'aixecà la sessió,

NOVES

NOTA IMPORTANT. — Tenim la satisfacció de comunicar als nostres llegidors que a partir del vinent nombre, **RENOVACIÓ** sortirà el dissabte a la tarde.

Esperem que aquesta nova serà vista amb bons ulls i acceptada amb l'assentiment general dels nostres sotscriptors, ja que molts de ells, especialment els barbers, ens havien fet diferents vegades indicacions encaminades a aquest fi.

....

PROPOSICIÓ IMPORTANT. — En la sessió darrerament celebrada per la Diputació provincial, el diputat per aquest districte, nostre compatriota en Francesc Torras Villà, va presentar les bases, que no publiquem per manca d'espai, per a la creació de la Caixa provincial de Pensions i auxiliis als funcionaris municipals.

La proposició, plena d'un altruisme que l'honora i ben madurada, fou presa en consideració, passant a estudi de la comisió corresponent.

També el propi senyor va presentar una altre proposició, que fou igualment acceptada, tractant del problema dels transports que tant directament afecta als interessos comercials i industrials de Catalunya.

Molt, bé senyor Torras! Així se treballa i se fa honor al càrrec que's desempenya.

....

RUIDO DE CAMPANAS. — Són molts els obrers que's queixen, aquests dies de la Santa Missió, pel motiu que a les quatre de la matnada se posen a tocar desafortadament les campanes de la parroquia. ¿No'ls seria'l mateix esperar a tocar-les a les set, per exemple, senyor Rector?

Diem això, perquè han corregut aquests dies vents de voler organitzar una manifestació pública en protesta d'aital fet per al proper diumenge. Ademés, s'ha de dormir!

....

L'ESBART ARTÍSTIC. — Aquesta agru-

pació d'aficionats, que fins are havia dirigit el ja conegut de tots expresident de l'«Orfeó», en Francesc Bassas i Palaus, correrà d'are endavant sots la direcció d'en Domènec Daví.

No cal dir que la dita agrupació guanyarà molt amb aquest canvi, ja que a en Daví se li han de regonèixer moltes qualitats que no té en Bassas; encare que aquest últim en tingui alguna altre que no tindrà, sens dubte, el nou director.

Molt d'acert desitjem al ja veterà aficionat en el seu nou càrrec.

I admirem l'oportunitat d'en Bassas amb les seves *dimissions*; primer de l'«Orfeó», are de l'«Esbart», i...

....

ELS ESCOMBRIAIRES. — A pesar de les moltes vegades que'ns havem llamentat, a precés dels veïns de la plaça, de la forma incoerent amb que s'escombria la mateixa, continúen els escombriaires la seva tasca d'empastifar les botigues per no donar-los la gana de regar. Val la pena de que d'una vegada's doni fi als perjudicis que per als botiguers això significa.

....

Durant el prop-passat mes de setembre la Sucursal en aquesta vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per imposicions, la quantitat de pessetes 46,527'90 i n'ha pagat 30,302'83; havent obert 21 llibretes noves.

....

OBSTACLE. — Cada dijous, durant tot el dematí, un carro que's situa en els corredoços de Sant Cristòfol, entre'ls carrers del Portalet i Santa Esperança, constitueix un verdader perill per als transeunts, que's veuen obligats a prendre tota mena de precaucions per a no ésser atropellats.

Es de suposar que's procurarà la desaparició d'aital obstacle.

....

LINA REUNIÓ. — Convocada pel «Foment Republicà Català», tingué lloc, el passat dimecres, en el primer pis del café de Can Manel, una reunió d'elements afectes a la nostra agrupació, a l'objecte de canviar impresions referents a les properes eleccions municipals.

....

EL NOSTRE CENTRE. — Per fi podem anunciar als nostres llegidors i particularment als amics, que ja havem trobat un local on poder constituir, amb totes les formalitats degudes, [el nostre Centre polític. Està situat en la plaça d'en Perpinyà i probablement se farà l'inauguració de l'entitat el vinent novembre amb un important acte, en el que hi prendran part diferents personalitats del partit republicà català.

En el mateix local quedarà instal·lada la redacció de **RENOVACIÓ**, com a periòdic portaveu del partit.

....

EL CAP-D'ANY DE «RENOVACIÓ» — Per a celebrar el primer aniversari de la sortida d'aquest periòdic i per a recompensar el deute que tenim contret amb els nostres sotscriptors del nombre que's va deixar de publicar en el mes d'agost, estem gestionant la manera de poder oferir-los un extraordinari, en el qual procurarem que hi col·laborin les primeres figures del republicanisme català.

....

ESPECTACLES

L'ALHAMBRA. — Com ja anunciàrem, diumenge passat se celebrà en aquesta societat

una vetllada literaria i musical a càrrec, com sempre, de l'activa «Joventut Alhambrina», secció de la casa que tant bones estones ha fet passar a sos socis

Començà'l programa amb una simfonia per l'orquestra «La Catalana».

En Vicenç Boix, que presidia la vetllada, acte seguit llegí un curt discurs de gracies fent historia, al mateix temps, de lo fet per la «Joventut Alhambrina».

Seguidament, els joves Mogas (J.), Masó (M.) i Fernández (A.), llegiren els treballs «Els sardinalers», «Les mans», «Y después .. nada», respectivament, siguent bastant aplaudits.

Després, l'orquestra tocà a corda sola i piano, la «Serenade» de Toselli i fóra de programa una peça a dos violins, sens acompanyament, que també fou molt aplaudida.

El celebrat bariton senyor Salgado, cantà amb bastanta justesa i afinació la composició «Mari Mari» i un fragment de «La tempestad». Se'l va aplaudir forsa.

Fóra de programa també, el director de la «Joventut Alhambrina», en Vicenç Boix, llegí unes notes característiques de Granollers, relacionades amb la gran guerra europea i'ls nostres Sants de barri, que van ésser molt celebrades.

I, per últim, se posà en escena la sarçueleta en un acte «El martes de Carnaval», dirigida pel jove mestre B. Morató i instrumentada pel compositor de música i professor de flauta, en Marià Bataller.

La veritat sigui dita, que aquesta sarçueleta no sortí com tot-hom esperava.

Hi va haver algún troç...

¡TOC D'ATENCIÓ!

Ens enterem a darrera hora que demà, dimarts, se ve a fer una mena d'*atraco* en l'assumpte dels retaules de l'esglesia. Volen emportar-se'ls, sense previament depositar la quantitat estipulada. Cridem l'atenció de les autoritats, sobre tot de l'eclesiàstica, per a que no's deixin sorprendre la seva bona fè, puix que els retaules nostres no han de sortir de casa sinó amb totes les formalitats degudes, no fós cas que'l poble se prengués l'assumpte pel seu compte i ell mateix se fés la justícia.

¡ALERTA!

Colegio municipal de 2.ª enseñanza y otros estudios superiores

La apertura del curso académico de 1917-1918, tendrá lugar el lunes 8 del corriente, en el edificio número 1 de la calle del Condestable (Torre Serrat).

Para la consulta del horario e información puede el público dirigirse en las horas de oficina a la secretaría del ayuntamiento y al colegio de 8 a 9 y de 12 a 1 por la mañana y de 5 a 6 por la tarde.

Granollers, 4 de octubre de 1917.

El director,

Dr. Pedro Rumbau

Imp. Garrell : Granollers : Teléfono 117

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34.
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsais del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant **Casanovas**

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum elèctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Carruatjes de lloguer d'en **Fortunat Casademunt**

**SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS**

Prim, 55 : Granollers

CAFÉ RESTAURANT **NUEVO RHIN**

Ronda Sant Pere, 6 : Barcelona
Telèfon 295 A

Servei per coberts des de 4 pessetes
Plats triats de la carta del Restaurant

El millor, avui dia, dels de Barcelona

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza (Abans Gari)

Plateria, 35 : BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant : DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt, Roba blanca de Senyora, Céfir, Gemelos, Toballos, Manteleria, Paraigues i Perfumeria

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA de **J. Sitjes Freixas**

Gran assortit en trajos de llana i fil
Preus baratissims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA